

Jättemaksutaksa 2020

Jokilaaksojen jätelautakunta 26.11.2019 § 28

Kunnan jätemaksu

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jättemaksuilla katetaan jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluvan yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteen kuljetus ja käsittely, hyödyntäminen, jäteneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen. Jättemaksuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen.

Jättemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jättemaksu, jolla katetaan jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpitämisestä sekä muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset, voidaan periä erillisenä perusmaksuna. Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset. Jättemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

Kunnan jättemaksun perusteet

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jättemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jättemaksun perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi.

Perusmaksun perusteita ovat kiinteistöllä asuvien henkilöiden lukumäärä tai kiinteistön käyttötarkoitus taikka muu vastaava peruste. Perusmaksu voidaan määrätä kiinteistö- tai talouskohtaisena.

Jättemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa. Kunnan on tiedotettava jätetaksasta yleisesti siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Vaikuttamismah-

dollisuuksien varaamisesta jätetaksan hyväksymistä koskevan asian käsittelyssä säädetään hallintolain 41 §:ssä.

Kunnan jätemaksua koskevien säännösten soveltaminen kuntien omistamaan yhtiöön

Jätelain 84 §:n mukaan kunnan jätemaksua koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun kunta on siirtänyt jätehuollon järjestämiseen liittyvät palvelutehtävät tätä varten perustetulle, jätelain 43 §:ssä tarkoitetulle yhtiölle.

Kunnan jätemaksun määrääminen ja suorittaminen

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81.1 §:ssä säädetään. Tavallisesti määrääminen tehdään hyväksymällä maksuunpanoluettelot. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Nykyinen jätemaksutaksa

Jokilaaksojen jätelautakunta on 4.12.2018 § 20 hyväksynyt jätemaksutaksan ja määrännyt sen voimaan 1.1.2019 alkaen. Lautakunnan tekemä taksapäätös on lainvoimainen.

Jätemaksutaksan 17 §:ssä todetaan: "Tätä taksaa voidaan muuttaa jätelautakunnan päätöksellä lukuun ottamatta arvonlisäveroa, jäteveroä tai muuta vastaavaa maksua, joissa tapahtuvien muutosten vaikutus maksuihin huomioidaan voimaantulopäivästä lukien ilman jätelautakunnan erillistä päätöstä. Tässä taksassa arvonlisävero on huomioitu 24 %:n mukaan ja jätevero 70,00 euroa tonnilta."

Asian selvittäminen ja asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Hallintolain 34 §:ssä säädetään, että asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asian saa tietyissä tapauksissa ratkaista asianosaista kuulematta, mistä säädetään pykälän 2 momentissa. Hallintolain 41 §:ssä todetaan: Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuus-

den kannalta sopivalla tavalla. Asian vireilläolosta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se vaarantaa ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos se on ilmeisen tarpeetonta.

Asian valmistelu

Jokilaaksojen jätelautakunnan alueen kuntien jätehuollon palvelutehtäviä hoitava Vestia Oy on 13.11.2019 toimittanut jätelautakunnalle jätemaksutaksaa koskevan valmisteluaineiston, joka koostuu jätemaksutaksaesityksestä, taksan vertailuversiosta tämän hetkiseen jätemaksutaksaan verrattuna sekä otteesta yhtiön hallituksen 12.11.2019 § 879 tekemästä päätöksestä taksaesityksen välittämisestä jätelautakunnalle käsittelyä varten.

Taksaesityksessä ei ole hintoja muutettu nykyiseen taksaan verrattuna kuin poltettavan jätteen pikakonttien (4 m^3 , 6 m^3 ja 8 m^3) kuljetus- ja käsittelyhintojen osalta. Hinnanmuutoksella pyritään ohjaamaan asiakkaita siirtymään nykyaikaisiin ratkaisuihin, pintakeräysastioihin. Pikakonteista halutaan eroon työturvallisuusriskin vuoksi. Nykyinen hinta on myös alimitoitettu todellisiin kustannuksiin nähden.

Taksaesityksessä on poistettu turhina sellaisia hintoja, joita ei ole otettu vastaan asumisessa syntyvänä jätteenä eikä TSV-jätteenä, vaan elinkeinotoiminnan jätteenä markkinaehtoisesti. Markkinaehtoisuuden toiminnan hinnat eivät kuulu jätemaksutaksaan.

Vaarallisia jätteitä otetaan vastaan kohtuullisina määrinä. Esimerkkeinä taksassa mainitaan muun muassa jäteöljyn ja torjunta-aineiden kohtuulliset määrät. Näitä on pudotettu taksaesityksessä - jäteöljy 200 litrasta 50 litraan ja torjunta-aineet 10 kilogrammasta 5 kilogrammaan. Nämä muutokset sen vuoksi, että toimintaa ei ole mitoitettu nykyisessä taksassa oleville määrille ja määrät, mitä on tuotu, eivät ole olleet niin suuria.

Vestia Oy:n hallituksen esitys jätemaksutaksaksi on kokouksen oheismateriaalina. Poistettuja hintoja yksityiskohtineen esitellään tarkemmin kokouksessa.

Perustelut

Jätemaksutaksan muutokset aiempaan nähden ovat vähäisiä ja asianosaisten kannalta merkittävimmät jätemaksut, kuten pinta- sekä syväkeräyssäiliöiden poltettavan jätteen ja biojätteen hinnat eivät muutu aiempaan nähden. Poltettavan jätteen pikakonttien hintojen nousun ja ylimääraisten hintojen poiston lisäksi taksaan tulee lähinnä tekstimuutoksia.

Asiassa ei ole tarpeen järjestää hallintolain 34 §:ssä tai 41 §:ssä tarkoitettua menettelyä, koska jätemaksutaksaan tuleva pikakonttien hinnanmuutos johtuu työturvallisuussyistä ja on pikakonteista luopumiseen ohjaava hinnannousu. Hinnannousu koskee hyvin pientä joukkoa, lähinnä TSV-asiakkaita, ja pikakontin tilalle voi hankkia toisenlaisen astian.

Jätehuollon palvelutasokatsaus

Vestia Oy pitää edelleen vuonna 2020 jätteen syntypistelajittelua edistävän ja jätehuoltopalvelua ja toimialueen kuntalaisille laajasti ja tasapuolisesti tarjoavan ekopiste- ja hyötyjäteasemaverkoston pääpiirteissään ennallaan, täydentäen verkostollaan myös tuottajavastuuseen perustuvaa pisteverkkoa.

Tuottajayhteisön pisteverkko on käytössä ja pakkausmuovien tuottajavastuun alainen keräys on laajentunut vähintään 4 000 asukasta käsittäviin taajamiin. Pakkausmuovia otetaan vastaan tällä hetkellä 11 keräyspisteessä (Kalajoki, Nivala, Ylivieska (2 kpl), Oulainen, Haapavesi, Siikalatva, Kannus, Sievi, Haapajärvi, Pyhäjärvi). Vestia Oy täydentää edelleen tuottajayhteisön pisteverkkoa omilla ekopisteillään.

Esitetyn jätemaksutaksan voidaan siten katsoa edistävän jätteen syntypaikkalajittelua, jolloin sen ohjaava vaikutus on jätelaissa säädetyn etusijajärjestyksen mukainen.

JÄTELAUTAKUNNAN ESITTELIJÄ: Jätelautakunta päättää hyväksyä jätemaksutaksan esitetyn ehdotuksen mukaisena ja määrää taksan voimaan 1.1.2020 alkaen mahdollisesta tätä päätöstä koskevästä muutoksenhausta huolimatta.

Lautakunta kuuluttaa taksapäätöksestä toimialueensa kunnissa ja verkkosivuilla. Kuulutukseen liitetään hyväksytty jätemaksutaksa.

JÄTELAUTAKUNTA: Hyväksyttiin.